

מהשאלת העניין והפיסה

ציון צמיר, העולם הזה

תמוטט כעבור זמן-מה. או היו נערי כות בחירות חרשות, ולמעךך היה סיי כוי טוב להכות את הליכוד שוק על ירך.

עד אז, כך קיוו המתנגדים, תוכל מיפלגת-העבודה להתקדם בדרך הרפורמה הפנימית ולהתחדש מבחינה רעיונית ופרסונלית. מנהיגים חרשים יכלו להריח את הזקנים.

תפיסה זו היתה בנוייה על הכלל, "כמה שיותר רע, יותר טוב." אחרי תקופה של משבר פנימי עמוק — כלכלי, מדיני ונפשי — היה מתגלה האור בקצה המינהרה, ומיפלגת-העבודה היתה יוצאת לדרך-חדשה מלך.

● מדינה ספייר

טענתה של הנהגת המיפלגה כי נגד גישה זו התמצתה כאימרתו המפורסמת של יצחק רבין: "אין לי מדינה ספייר."

משמע: אם יהיה רע, זה לא יהיה טוב. כי בינתיים תיזק המדינה בצורה שלא תתוקן.

כפי שקורה בפוליטיקה, קשה להפריד בטענות רבין-פרס בין האינטרס האישי והאינטרס הלאומי.

פרס ורבין לחמו על חייהם הפוליטיים. הם ידעו כי ירידה לאופוזיציה תערער את מעמדם, ועלולה להביא ליסוף דרכם.

לרבין אין חיים מחוץ למישור רדיהביטחון. לפרס יש רק בי קושי חיים בראש המיפלגה באופוזיציה.

אך השניים יכלו להצביע בכנות על הסכנות הממשיות למדינה, הכרוכות בממשלה לאומנית-חרדית. מיפלגת-העבודה, שהיא מטיבעה מיפלגת-שיליטון, לא יכלה להתייחס בצורה צינית-תועלתית למשבר הכלכלי, למשבר בין ישראל ויהודי העולם ולבידוד ישראל בעולם.

אין ספק כי בוויכוח הגלוי והסמוי במיפלגת-העבודה נועד תפקיד חשוב למצבם הכלכלי של מיפעלי-ההסתדרות. למעשה אלה הם מיפעלי מיפלגת-העבודה, בסיס כוחה. בעיני רבים בצמרת הכלכלית היה זה חיוני שהאוצר יהיה בידי מיפלגת-העבודה. גם המאבק על ראשות ועדת-הכספים — הנקודה האחרונה שעליה היתה נטושה המילחמה — היה חשוב על רקע זה.

מעבר לזה היה קיים שיקול נוסף: מול המצב הבינלאומי החדש, לא יהיה מנוס משינוי יסודי בעמדות ישראל כלפי פיתרון ישראל-פלסטיני. שיינוי כזה יוכל להתקבל רק באשר שתי המיפלגות הגדולות שותפות לו.

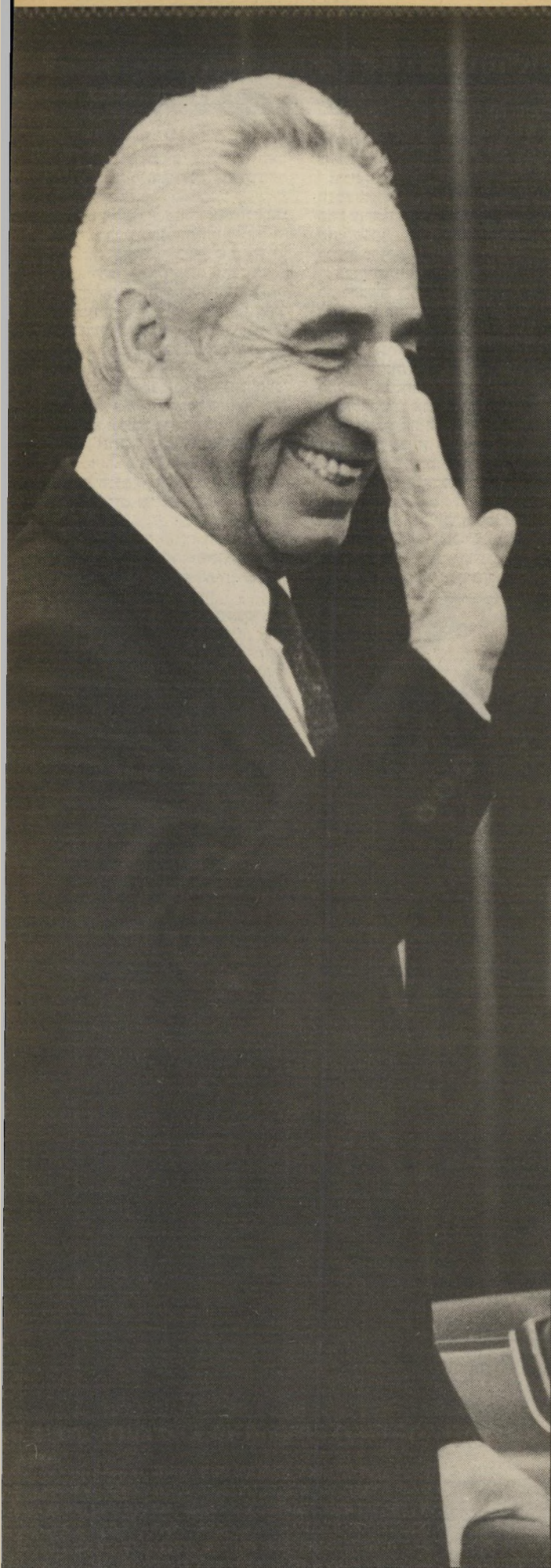
הלחץ האמריקאי הצפוי על ממשלת-ישראל ישפיע גם על הליכוד. לכן טוב שבתקופה זו תכהן ממשלה רחבה, כך שכל צעד לקראת אש"ף — קשה ככל שיהיה — יהיה על רעת שתי המיפלגות, מול אופוזיציה קטנה וחסרת-אונים.

● הר של גלי

רור כי ממשלה רחבה לא יכלה כלל לקום, אילו היתה מיפלגת-העבודה מוכנה להסיק את המסקנה מן המצב ולהודיע בפירוש על הצורך להיכנס למשאומתן עם אש"ף, על בסיס של מדינה פלסטינית תמורת שלום וביטחון.

המיפלגה עדיין אינה מוכנה לכך.

אמנם קם השבוע, בפעם הראשונה, חוג של יונים שהכריזו על קו זה כמעט כפה מלא. אורה נמיר דיברה בפירוש על הקמת מדינה פלסטינית. כרבע

ציון צמיר, העולם הזה

פרס

סוף-סוף. בפנים

רצועה, שעליו הכריזו פרס-רבין (ראה הגרונ), הוא פיתרון-סרק. כמו הליכוד, גם צמרת המערך מצוייה במבוי פור ליטרעיוני סתום.

על רקע זה היתה הקמתה של ממשלה רחבה — ממשלת הר עיוור והפיסה — טיבעית לגימרי. למעשה היה ברור כבר למחרת יומי-הבחירות שהיא תקום. שובעת השבועות שיעברו מאז לא שינו את המצב במאומה, למרות המהפכה שיתחוללה בתקופה זו בסיכסוך הישראלי-ערבי.

סיעת המערך בכנסת דוגל עתה בקו זה. בחו"ל ניתן פירסום עצום להכרזותיהם של עזר וייצמן ומוטה גור, על הצורך להיכנס למשאומתן עם אש"ף.

אולם יצחק רבין, כיום האישי החזק במיפלגה מתנגד לכך בכל תוקף. שימעון פרס גימגם, כי דרכו עיתונאי אמריקאי השויב הגדיר אותו כ"הר של גלי", ומראיית אמריקאית אמרה שהוא מדבר עכשיו כפי שנהג יאסר ערפאת לדבר בעבר.

הפיתרון של בחירות נגדה ובי